

I.

– Legfeljebb egy hetet adok neki.

– Max, ne mondj ilyet – szólt rá Sophia.

Max és a húga kiléptek a kórház várójából az elhagyatott, fagyos Nyugati 59. utcára. Sophia felpillantott rá, szemét kesztyűs kezével óvta a hóeséstől.

– Az ég szerelmére, még csak negyvenkilenc éves! – folytatta Sophia.

– Mindenki más szülei még vígan élnek.

A szél lecsapott. Max szorosabbra húzta a nyakán a sálát. Elnyelte őket az éjszaka mély sötétsége, ahogy elporoszkáltak a hólepte, csupasz fák és a bezárt Starbucks mellett, a Kilencedik sugárút felé. Max szeretett volna szerezni egy taxit Sophiának, hogy vissza tudjon menni Brooklynba, de egy se jött. A férfi szeme égett. Már több mint huszonnégy órája nem aludt, előző nap éjfél óta, amikor az anyját újra kórházba kellett vinni. A rák elérte a tüdejét, így nagyon nehézé vált számára a légzés.

– Akarsz ma nálam aludni? – kérdezte Max, aki csak pár saroknyira lakott, a 63. utca és a Columbus sugárút felé.

Ráfordultak a Kilencedik sugárútra. Sophia ránézett, kék szemében könnyek csillogtak, hullámos barna haja vége nedves, arcát évek aggódása gyúrta meg. Idősebbnek tűnt, mint huszonöt, ami a tényleges kora volt.

Max a lány vállára tette a kezét.

– Te... – Megbotlott valamiben. Egy ember hevert a Szent Pál Apostol-templom lépcsőjének vackolva magát.

– Nézz a lábad elé, pózna! – morogta az ember.

– Bocs, bocs – mondta Max.

A férfi elkapta Max lábát.

– Adj aprót – követelte; vörös szeme sápadt, mosdatlan arcból meredt elő.

Viharvert, de vastag takarója dacára az ember szakállát jég borította. Max nem akart még egy hideg, haldokló testet látni aznap. Belemélyesztette kezét a kabátzsebébe, és adott a férfinak egy tízdolláros bankót. A férfi elengedte a lábát. Alig pár métert tettek meg, amikor Max meghallotta a kiáltást.

– Hé, nagyfiú, adj még!

– Isten áldjon, Isten áldjon – válaszolta Max.

Elkapta Sophia kezét, és begyorsítottak. Egész életében narkósok között forgott, tudta, milyen kiszámíthatatlanok lehetnek.

– Várj, te önző óriás!

Gyors léptek zaja. Max hátraperdült. Kócos, fehér hajzuhatag suhant Max felé.

– Megütöttél – mondta az ember, és szembeállt vele.

A férfi egy fejfel alacsonyabb volt, mint Max a maga 198 centijével, Max szíve mégis riadtan dobogott. A járdán senkit sem látott, csak egy narancssárgába öltözött férfi sütögetett valami ételt egysaroknyira onnan.

A csavargó megragadta Sophia kabátját.

– A város kompenzálást, kártérítést és megtorlást követel, asszonyom. A város kompenzálást, kártérítést és megtorlást követel – magyarázta.

– Ne nyúljon hozzá – mondta Max.

A férfi még közelebb vonta magához a lányt.

– A város kompenzálást követel!

– Hagyjon békén – kérte Sophia, és kicsusszant a férfi keze közül.

Max ellökte a hajléktalant. A férfi feléje lendült, és meglendítette a kesztyűs kezében markolt jeget. Max érezte az orrába csapódni. Meleg, üres érzés vibrált végig az orrában. Vér csöpögött az arcáról a hóba. Karmazsinnak látszott, lehetetlennek.

– Hagyja békén! Hívom a rendőröket! – mondta Sophia.

Az ember bűzös lehelete megcsapta Maxot.

– A város kompenzálást követel...

Egy gát átszakadt Maxban. Elkapta a férfi nyakát. Az elgyengülve emelte fel a kezét. Max elengedte a nyakát, és erőből a földre taszította. A csavargó a hóba esett. Max rávetette magát, és ütésre emelte öklét, hogy összetörje a remegő állkapcsát.

Valaki megragadta a kezét. Max hátracsapott a másik kezével, hogy kiszabaduljon. De azt is elkapták. Max hátrafeszítette a vállát, mire a szorítás erősödött. Max hátranézett.

Egy meztelen férfi.

Max kiszakadt a transzból. Egy magas, vékony, félmeztelen indiai férfi fogta le a kezeit. A derekára kötött, élénk narancssárga kendő lobogott a szélben. Az utcai ételárus.

– Igen, igen, bocsánat – mondta Max. Az indiai elengedte. Max felkelt a hóból. A hajléktalan összegömbölyödve nyöszörgött.

– Max, az arcod – jegyezte meg Sophia, hajából a hideg ellenére izzadság csöpögött. Max az orrához nyúlt. Vértett.

– Hívjam a mentőket? – kérdezte Sophia.

A fejét rázta.

A hajléktalan feltápáskodott, és a templom lépcsője felé tántorgott.

– A város... a város... – motyogta.

AZ INDIAI visszatért a gyorsételes kocsijához, egyik kezében egy serpenyő, a másikkban egy bögre víz.

Max odament hozzá.

– Köszönöm. Komoly kárt tehettem volna benne – mondta. – Nem tudom, mi tört rám.

– Semmi baj. Teljesen olyan vagy, mint a gyerekem – felelte a férfi. Nekiállt hagymát vágni, szemlátomást nem zavarta a hideg.

Max bámulta. A szél süvöltött. Ezt a farkasordító hideget senki sem bírhatta ki meztelen felsőtesttel! Vajon sértő lenne pénzt ajánlani neki? Max elővette a tárcáját. Ekkor állt meg mellettük egy taxi.

– Max, vérzik az arcod. – mondta Sophia. – Ne menjünk vissza a kórházba?

Max megdermedt, aztán zsebre tette a tárcáját. Kinyitotta a taxi hátsó ajtaját Sophiának.

– Jól vagyok – mondta. – Vigyázz magadra hazafelé.

Sophia beült a kocsiba.

– Semmi nem egyszerű – mondta.

– De mi itt vagyunk egymásnak – tette hozzá Max, és becsapta a kocsiajtót, majd kétszer koppantott az üvegen. A lány ránézett, és elmosolyodott. A taxi elindult.

Fagyos hideg csapott Max szeme közé. Atyaisten, mi történt az előbb? Komolyan képes lett volna beverni a hajléktalan pasas képét? Milyen gyorsan visszasüllyedt kamaszéveinek brutalitásába! Megtörölte az orrát a sáljával, és elindult a lakása felé.

2.

Max megállt a társasház forgóajtájánál. Odabent az egyenruhás ajtónálló épp virágokat tett egy antik vázába, amely a hallban álló tükör melletti arany polcon állt. Mögötte megcsillant a csillár fénye az egész falat elfedő, japán rizsföldet ábrázoló festményen. Maxot hullámokban lepte el az undor. Miféle ember lett belőle? Pár lépésnyire az anyja ott haldoklott egy kórházban, egy ember a templom lépcsőin aludt, egy másik pedig pitát sütött félmeztelenül a havazásban. Max kifordult az ajtóból, mielőtt az ór meglátta volna. Elindult a Central Park felé a 63. utcán. Amint a vércseppek kipotyogtak az orrából, a csontig hatoló szél máris megdermesztette őket. A hajléktalan ütése felrázta álmából. Végre megcsinálja azt a feladatot, ami-re azóta nem volt ideje, hogy az anyja ágyinak esett Max lakásában három hete.

MAX VÉGIGGYALOGOLT a ragyogó, üres 59. utcán, és megállt a Park sugárúton álló Capital One-bankautomatánál. Kétezer dollárt vett le, a bankókat szétosztva tette el – farzseb, alsónemű, zokni, inguujj, kabátzseb. Csak negyven dollárt hagyott a tárcájában. Hajnali négykor felült a Lexington sugárútról a Pelham Bay Park felé menő 6-os vonatra. A részeg diákok a 77. és a 86. megállóinál leszálltak a kocsijából, a keménykalapot viselő hipszterek pedig Harlemben. Mire a vonat Bronxba ért, a vagon úgy festett, mint Max gyerekkorában: egy beko-kainozott, sápadt nő az arcát kaparta, vékony, vörös csikokkal hálózva be azt, egy hajléktalan magában motyogott az egyik ülésen görnyedezve, és három baseballsapkás, hamis Air Jordant viselő fiatal barna papírszatyrokból iszogatót, és pizzaszemeleket faltak. A srácok Maxot bámulták. Max megajándékozta őket egy fagyos, üres pillantással, és elfordította a tekintetét. Ha tovább néz, az fenyegetésnek minősül, ha nem néz a szemükbe, az félelem – bármelyik oda vezethet, hogy összeverve, vérezen hever a megállóban, kétezer dollár nélkül. Meg is érdemelné. Egy Boss kabátos fehér fickó a Dél-Bronxban késő éjjel már önmagában kihívás. Max a Brook sugárút megállójánál szállt le. A fiúk követték ki a járműből és fel a lépcsőn.

– Merre tartasz, Hófehérke? – kérdezték a háta mögött.

Max nem fordult meg. A sötét, kivilágítatlan Brook sugárúton túlhangsúlyozott fesztelenséggel haladt végig, kitolta a mellkasát, karját lazán lengette, rágta a nem létező rágóját – ez volt a gyerekkorában tőkélyre fejlesztett stricipóz.

– Hé, nem kell valami anyag? – kérdezték tőle.

Befordult az East 139th Streetre. Egy részeg kutakodott egy bezárt zálogos előtti kukában. Egy másik, viharvert kabátot viselő férfi egy bolt ablakához hajolt, és kémlelt befelé.

– Hé, Don Juan, állj már meg! – A fiúk begyorsítottak mögötte.

Max hirtelen befordult a St. Ann's sugárútra. A fiúk lépteinek hangja azonnal elhalt, ahogy Max tudta is előre: nem fogják egy banda területére követni. Két férfi ácsorgott a Szent Anna episzkopális templommal

szembeni parknál a lámpafényben, az egyik egy fényes fehér bot fölé görnyedt, a másiknak pedig afrofrizurája volt. Max szívverése vissza-lassult normálisra.

– Szia, J – mondta.

Az afro feléje fordult, keze a kabátzsebébe vándorolt, valószínűleg egy pisztolyért.

– Max vagyok. Jerome ismer engem.

A fehér botos férfi is odafordult. Ő is huszonkilenc éves volt, mint Max, de egy jó húszassal többnek nézett ki. Középiszkolás kora óta, amikor Max osztálytársaként a PS 65 Mother Hale Akadémián tanult, Jerome-ot rivális drogdílernek meglőtték mindkét térdén, a jobb csípőjén és karján is. Az arca késpenge okozta vágások pókhálója, haja korán őszült, bőre egy élethen át tartó drogozástól repedezett.

– Itt a Max! – mondta Jerome, és belesapott Max tenyerébe. Keze remegett, és a hangja is recsegősebb volt, mint egy éve, amikor Max utoljára látta. – Hát te mit csinálsz a gettóban? Azt hittem, már odafenn szárnyalsz.

– Nem szárnyalok én, haver, csak sok szarssággal foglalkozom – felelte Max. – Andréval szeretnék beszélni.

– A faszkalap lassan befejezi a sulit, úgy hallom.

– Neked is azt kéne – bólított Max. Jerome felröhögött.

– És akkor ki neveli majd fel a kölyköket? – kérdezte.

Közeledett az utcán egy kocsi, bömbölt belőle a latin zene. Jerome ránehezedett a botra, és a zsebéből előhúzott egy rózsaszín-szürke porral teli zacskót. – Kérsz egy kis herkát, Max? A cég ajándéka.

Max megrázta a fejét.

– Megyek Andréhoz. Pár tapló követett, úgyhogy befordultam.

– Veled jöjtek?

– Nem, már nem lesz gond – felelte Max, megrázva Jerome durva, reszkető kezét.

A kocsi odaállt melléjük, az afrohajú behajolt az ablakon.

– Vigyázz magadra – mondta Jerome, és odabicegett a kocsihoz.

Max elfordult, és a 139. utca felé sétált a park drótkerítése mellett. Sok minden megváltozott gyerekkora óta. Akkor a park még csak egy üres, homokos telek volt, telehintve használt tűkkel és kék crackes kupakkal. Egy magányos fa állt a törmelék kellős közepén, száraz ágait babákkal borították be – egyesek épek, másoknak hiányzott a keze-lába. Kísérteties, rögtönzött emlékhely volt, amit olyan szülők alakítottak ki, akik nem engedhették meg maguknak, hogy valami jobbat adjanak a gyerekeiknek, akiket elvitt a bandaháború vagy a túladagolás.

É... én nem akarok o... oda fölkerülni.

Sophia dadogása mindig rosszabbodott, amikor a parkon átvágtak a megállóból hazafelé. Max megfogta a kezét, és megígérte neki, hogy ha közel marad hozzá, akkor nem kerülnek majd fel babaként a fára. A fa helyén mára libikókákat és csúszdákat építettek. A törmeléket eltakarították, a murvát elegyengették: minden a fejlődés irányába mutatott, kivéve a drogosokat. Évekkel azelőtt Jerome apja árult a park bejáratánál cracket. Most a fia, ugyanazzal a fakó, kísérteties arccal és metsző köhögéssel kísérve heroint árult ott. Talán Jerome gyerekei megtörik a ciklust, gondolta Max, de nem sok reménnyel.

EGY ŪZÖTT TEKINTETŪ, vacogó fogú, szűk sárga szoknyát viselő prostituált járkált a 139. utcán a barna téглаépület előtt, amelyben Andre, Max gyerekkorától fogva jó barátja lakott. Max beütötte a konzolon a biztonsági kódot, és belépett az épület alagútszerű aulájába. Törött üveg a földön. Max kikerülte a cserepeket, vizeletet és mindenféle sörösüveget, aztán bekopogott Andre lakásának ajtaján.

Semmi válasz.

Megint kopogott, aztán felhívta Andre mobilszámát. A telefon a lakásban zümmögött. Andre négy csörgés után felvette.

– Max! – A hangja ragadt az álmoŒságtól. – Minden oké anyukáddal?

– Igen.

– De akkor mi a baj?

– Csak hideg van idekint – felelte Max.

– Mi van?

– Itt fagyok meg a lakásod előtt – mondta Max, és ismét bekopogott.

– A francba.

Tompa puffanás. Kerekek gurulásának hangja. És kinyílt az ajtó. Andre a kerekesszékében ült fehér atlétában és alsónadrágban, rasztatincsei összevissza álltak, szája sarkában nyál csorgott. Max belépett. A lakást olyan forróra fűtötték, mint egy kemencét. Ammónia és klór bűze szivárgott Max bőrébe, a torka kapart tőle. Egy üveg E&J, meztelen villanykörték, egy pizzától zsíros kartondoboz, kifogyott öngyújtók, borotvapengék és a konyhapulton valami fehér por maradványai, egy kokainos ámokfutás emléke.

– A kurva istenit, már megint áthívtad azokat a kibaszott Bloodsokat? – kérdezte Max. – Meglátod, ember, kibaszottul meg fogod öletni magad! Andre a szemét dörgölte.

– Ne picsogj már, cimbi – mondta, nyelve nehezen forgott az álomságtól. – Nincs ebben semmi. Te egy bankban dolgozol, én meg itt. A srácoknak ismerniük kell engem ahhoz, hogy bízzanak bennem.

Max átszelte a sörösdobozokkal és üres üvegfiolákkal teleszórt szobát. Kitöltötte az E&J-t egy piszkos pohárba, amit a konyhapulton talált, és leküldte. Andre figyelte.

– Mi történt? Van valami Sophiával? – kérdezte.

Max elővette a pénzt a tárcájából, zoknijából, cipőjéből meg az alsóneműjéből, egybecsavarta, és letette a konyhapultra.

– Csak azért jöttem, hogy ezt odaadjam neked – mondta. – Hogy tovább áshasd a sírodat azzal, hogy idióta bűnöző viselkedésformákat tanulmányozol az egyetemen.

Andre a pénzre meresztette a szemét.

– Hajnali ötkor? Baszd meg, normális vagy?

– Miért, nem kezdődik el a szemeszter jövő héten? – kérdezte Max.

– Nem igazán lesz időm most egy darabig. Anyának nemsokára vége.

– Ó, a fenébe is, cimbi – felelte Andre, és lesütötte a szemét. – Gondoltam, hogy hamarosan ez jön.

Odagurult a pulthoz, és a maradék E&J-t kitöltötte Maxnek egy tiszta pohárba. A szűkös nappaliból egy még kisebb hálóba mentek át, Andre kerekesszéke egy sor sörösdobozt letarolt útközben.

Max leült a kinyitható ágyra, és egy hajtásra megitta a sárgásbarna italt. Az ágy mögötti ablakot vastag acélapokkal fedték el, hogy a lakás körüli lövöldözések eltévedt golyóit elkapja, ha egymásnak ugranak a bandák. Börtönrácsnak érződött.

– A fenébe, haver, menj, és foglalkozz kölykökkel a manhattani bandákból. Ott is bőven elég a gebasz egy embernek – mondta Max. – Itt meg? Itt csak megölnék egy napon.

– Mi lenne, ha nem rólam beszélnék? – válaszolta Andre. – Szívsz egyet? Max megrázta a fejét.

– Már én magam sem élek vele, de baszd meg, ma kivételt teszek – jelentette ki Andre. Kigurult a hálóból. Max feje elnehezült az italtól. Nekidőlt a fejtámlának. A szeme lecsukódott.

– ...BESZÉLEK...

Max szeme felpattant. Andre vele szemben ült, egy műanyag kólás-üvegből készült pipát szívva, amelynek a közepébe szívólyukat fűrt. Tekintete üveges, arca kifejezéstelen.

– Bocs, elbóbiskoltam – mondta Max. – Mit mondtál?

Andre még több füvet égetett a rögtönzött tálban, amit az üres töltőtollból készített csővel erősített a szívólyukhoz. Óriásit szívott az üveg szájából, és letüdőzte.

– Tudod, mit mondok ezeknek a fiatal bandatagoknak rólad? – kérdezte Andre, minden szót lassan ejtve. – Nem beszélek nekik olyan szarságokról, mint hogy a Harvardra mentél vagy a Wall Streeten dolgozol. Ezt mindenki tudja, aki eljön. Én csak simán arról a Szent Patrik-napról beszélek, amikor páran kimentünk a városba. Emlékszel?

Max kipislogta szeméből az álmot, próbált összpontosítani. Andre soha nem beszélt a gyerekkorukról.

– Ja, asszem.

– Nem is emlékszel, te pöcs. Azelőtt volt, hogy az a sok szar megtörtént velünk. – Andre megint beleszívott. – Tizenkét évesek voltunk. Talán tizenhárom. Mélyen hordtad a gatyádat, és rappeltél, és úgy nyelted a sört, mint akármelyikünk. Izom vagy Pitbull kihívott, hogy utazz a vonaton lógva, amikor Canalnál leszálltunk. Tíz másodpercig bírtad, aztán leestél, és betörted az orrod a peronon. Később aznap beszív-tunk, és elloptál egy lemezt a Bleecker Bob's-ból. Aztán hazamentünk, és kidőltünk. Már mint *mi* kidőltünk, te nem. Te nekiálltál valami hülye matekdolgozatra tanulni egész éjjel. Emlékszel?

Nem emlékezett. Túl sok ilyen nap volt, amíg felnőttek.

– Emlékszem, ja.

– Na, ezt mondom ezeknek a kölyköknek. Csináld, amit csinálnod kell a túléléshez ebben a pokolban, de aztán menj, és minden éjjel rohadtul szedd össze magad. Darabról darabra építsd a kibaszott birodalmadat – magyarázta. Előrehajolt a tolószékekben. – Rendben leszel, cimbi. Komolyan. Mindig pörögsz valamin, mindig oké vagy. Anyád meg eleget szenvedett. Már ő maga is biztos békére vágynak.

Max megállította a kérdést, ami az ajkára tolult. Tényleg így érez az anyja? Andre biztosan tudja, bár soha nem beszélt arról a tizenöt évvel ezelőtti napról, amikor ő és Max keresztűzbe kerültek a Black Spades banda és néhány helyi keményfű között egy bodega mellett a Cypress sugárúton. Az egyik pillanatban még jégkrémet ettek. Egy szemvillanással később három aranyláncos gengszter jelent meg előttük pisztollyal a kézben. Sárga villanások, dördülések csendültek. Max hasra vetette magát a betonon, két elülső fogát kiverte. A szájából az aszfalt-ra ömlő véres nyálat figyelte, amikor Andre melléje zuhant, krémszínű inge vöröslött.

– Apám, ez fáj, ez fáj! – üvöltözte. A golyó átszaladt a máján, kilyukasztotta a lépét, és a gerincében állt meg, deréktól lefelé megbénítva őt.

Mélyről jövő szomorúság tört fel Maxben.

– Szép kis világ ez, hogy jobb a halottaknak, mint a benne élőknek – mondta Max.

Andre lágy, finom tekintettel pillantott rá.

– Ne gyűlölkj, cimbi. Téged mindig keményebben érintettek a velem történt szarságok, mint engem – mondta. Letette a rögtönzött pipát, és egy párnát dobott Maxnek. – Nem alszol egyet?

Karja vékony, mint valami madzag, a teste kifacsart pózban volt, ahogy igyekezett elkerülni, hogy az egész napos toloszékben ülés miatt fekélyek alakuljanak ki rajta. Max gyomra összefacsarodott a kétségbeeséstől. Kényszerítette magát, hogy álljon fel.

– Nem, haver, anyával kell lennem – mondta. – Csak át akartam adni a dellát.

– Meglátogathatom ma? Szerzek egy fuvart a városba.

Max bólintott.

– Igen, annak örülne.

MAX KISÉTÁLT a lakásból. Ahelyett, hogy a metróhoz ment volna, kigyalogott az Alexander sugárútra. A hajnal halovány fényében a 141. utca úgy festett, mint amit szőnyegbombázás ért. Csordulig telt kukák, egy üres parkolóhely, telerakva abroncsokkal, egy kocsmá előtt hányástócsa, utcai gazemberek villogó zseblámpákkal, akik bezárt zálogosboltok előtt kushadnak. A Willis sugárút előtt megtorpant, és felpillantott a Mott Haven tömbházcsoport legszélső épületének egyik elsötétített ablakára. Az anyjával és Sophiával az életük nagy részét egy levegőtlen, egy hálószobás lakásban töltötték az épület hetedik emeletén. A barna téglák a Max kiköltözése óta eltelt tíz évben egy csepp festéket se láttak. Repedéseinek, töréseinek és lekopott sarkainak köszönhetően úgy festett, mint egy rák gyötörte test. Üvöltözés hasított bele időről időre a csendes reggelbe.

– Jobb lesz, ha eltakarodsz, te pöcs!

– Maria, nyisd ki azt a kurva ajtót!

– Mit képzelsz, ki vagy te?

Sophia utálta ezt az ordibálást. Meg a lövéseket. Meg a gyerekeket, akik csúfolták („fehér ribanc, jegesmedve, kocka”), és megtépték a kabátját vagy összetúrták a haját, amikor Max nem volt vele. Meg minden mást a tömbházzal kapcsolatban. Max menőzött, haverokkal mászkált, kosárra dobált, lopott a boltból, kisszerű bunyókba keveredett – azaz bármit megtett a beilleszkedéshez. Az anyjuk teljesen más volt. Ő egyfajta acélos keménységet ért el, valamiféle érdektelenséget a körülöttük darabjaira hulló világgal szemben. Amikor a bandák lőni kezdtek egymásra az épület mögötti sikátorban, vadul nekiállt takarítani a lakást. Max és Sophia befogták a fülüket és a falhoz lapultak, ő pedig nekiállt a viharvert barna pamlag kopott lábát súrolni, törölgette a betonfalakat, felmosott, és újra meg újra áthelyezgette a nappali bútorzatát, az asztalt és a három széket. Amikor a lövöldözésnek vége szakadt, abba hagyta, és folytatta a főzést vagy a varrogatást, mintha semmi sem történt volna.

Csak akkor élénkült meg az arca, amikor Max vagy Sophia jövőjéről beszélt.

– Ezekből lesz ám valami! – mondogatta minden este a barátainak az udvaron, mielőtt a dílerek átvették volna a terepet éjszakára. Otthon újra és újra elit iskolák neveit ismételte lassan – Horace Mann, Trinity, Dalton. Azoktól hallotta ezeket, akiknél takarított a városban. Szívfájdító történeteket szőtt róluk. Iskolájuk, a PS 65 betört ablakai és cigifüstös folyosói helyett ezekben az intézményekben úszómedence volt és agyagozóműhelyek. Nem kellett vastagon vazelint vinned az arcodra, hogy megúszd a verekedésekben a karmolásokat, és nem kellett visszatartanod órákon át semmit azért, mert attól félsz, hogy ha kimész a félhomályos mosdóba, akkor az egyik gyerek, aki haragszik rád, összevagdossa az arcod egy borotvapengével. Ő ötödikben abba hagyta az iskolát Görögországban, de arról álmodott, hogy a gyerekei a legjobb iskolákba járnak majd Amerikában. És így is lett. Ő viszont már nem lesz itt, hogy láthassa, ahogy hasznosítják is.

Az épület ébredezett, ahogy felkelt a nap. Tupac- és Nas-dalok bömböltek a lakásokból. Egy túl nagy kabátba és fehér alsóneműbe öltözött kamasz fiú botladozott ki az utcára kába arckifejezéssel, kezében szorosán markolt egy asztmára való inhalálót. Vajon kokófüggő volt? Őt is holtan találják majd egy reggel az utcán, mint Max megannyi barátját gyerekkorában? És ha így lesz, akkor mi van? Max anyja két állásban dolgozott: délelőtt lakásokat takarított a városban, délutántól késő estig meg az utca végében levő bodegában volt eladó, így olyan fáradtság uralkodott rajta, hogy néha elaludt az avgolemono levese fölött. Mindezt azért, hogy gyerekei jó iskolába járhassanak, és kijuthassanak a környékről. Hát nem fogta fel, hogy a betegség és a halál nem szűnik meg, ha felülsz a 6-osra, és átdöcögsz Manhattanbe? Annyira kibaszott értelmetlen volt minden! Max az épület bejáratához lépett, és megérintette az összekaristol, golyónyomos fémkaput, aztán hátat fordított neki, és visszaindult a metrómegálló felé. Örült, hogy volt esélye valamiféleképpen elbúcsúzni az anyjától.

3.

Max anyja másnap meghalt; végre megszabadult a veseráktól, amely továbbterjedt a méhére, epéjére, májára, a csontjaiba és a tüdejébe is az elmúlt három évben. Max és Sophia egy héttel később tartotta a gyászszertartást a Szent Anna episzkopális templomban. Elgondolkodtak rajta, hogy talán a Szent György és Szent Demetriosz görög ortodox templomban kéne tartani, Harlem spanyol részén, de az anyjuk nem gondolt ortodoxként magára, és böjtölni se böjtölt nagyböjtön, valamint más görög családokat se keresett fel az Egyesült Államokban.

– A múltból beszélni olyan, mint két madár, akik üldögélnek, és pulóvert kötnek. Ostoba álmodozás. Ti csak a jövőre gondoljatok – mondogatta mindig akadozó angolsággal, amikor csak Max vagy Sophia túl sok kérdést tett fel neki a gyerekkorával kapcsolatban. Nem mintha számított volna; ortodoxok és episzkopálisok egyaránt a föld alatt végezték. Legalább az anyjuk természetes halált halt. Ezen a környéken egy olyan élet, amelyet nem egy lövöldözés vagy túladagolás vág el, kisebbfajta áldásnak számított.

Este, hazafelé tartva a gyászszertartásról, a Columbus Circle földalatti-állomásról a háza felé Max ismét látta az indiai ételárust, akivel egy hete találkozott. A férfi egy széken állt a kajás kocsi mellett, deréktől fölfelé meztelenül. A jeget kaparta a kocsi bádogtetejéről, arcán a teljes átszellemültség kifejezésével. Max habozott, aztán levette a télikabátját, és a pulcsijában vacogva odalépett a kocsihoz. A férfi észrevette, és elmosolyodott.

– Te vagy az múltkorról, ugye? – kérdezte, és leszállt a székről.

– Ezt neked szeretném adni – bólintott Max, és felé nyújtotta a kabátot. – Szörnyű hideg van itt.

A férfi csillogó szemmel elnevette magát.

– Köszönöm, kedves tőled, uram, de nincs szükségem kabátra.

– Ugyan már. Ez csak egy kis ajándék a húgomtól és tőlem. Nem biztonságos így járkálni New Yorkban télen.

– Komolyan, nagyon köszönöm a törődést, de tényleg jól vagyok – mondta a férfi. – Hihetsz nekem, amikor azt mondom, hogy tudnék magamnak kabátot venni. Egy egész hónapja Amerikában vagyok, de még egyszer sem fáztam itt. Ahonnan én jöttem, ott sokkal hidegebb van.

Max visszabújt a kabátjába, és közelebb húzódott a kocsi melegéhez.

– Nem tudtam, hogy ilyen hideg is lehet Indiában – jegyezte meg. – Mármost, ugye Indiából jöttél?

A férfi bólintott. Lehajolt, egy bögre vizet vett elő a grill felülete alól, és lemosta vele.

– India hatalmas ország, uram. Én a hegyekből származom, fentről, egészen a Himalájáról, Kasmíron túlról, ahova nagyon ritkán vetődik bárki – mesélte. Olajat kent a grillre. – Nem ennél valamit?

Este nyolc. Max másnap egy hét kihagyás után kezdte újra a munkát, és már jó pár éjszaka óta nem aludt valami jól. De szeretett volna valaki olyannal beszélgetni, aki nem tudott az anyja haláláról, és nem akart részvétnyilvánítással vagy kenetteljes szövegekkel előállni.

– Egy falafeles gíroszt – felelte Max, és még közelebb topogott a szűkös kis kocsi belsejéhez.

– Ülj le, ülj csak le, uram! – hívta be a férfi. Letörölte a széket egy fehér konyharuhával. – Túl magas vagy te az én kocsimhoz, uram.

Max helyet foglalt a széken.

– Én minden kocsizhoz túl magas vagyok – mondta. – És kérek, ne uramozz. A nevem Max Pzoras.

Amaz elmosolyodott.

– Értem – felelte. – Az én nevem pedig Viveka.

VIVEKA AZ EGYIK POLCON álló rozsdamentes acéltárolóból falafelt vett elő, és a grillre helyezte. Sísteregni kezdett. Max vacogása már pusztán a forró, fémies illat belégzésétől csillapodni kezdett. Viveka finoman szétbontotta a falafelt a fémfogóival, a hópihék meztelen vállára hullottak.

Max átfagyott ujjait gyűrögette.

– De biztos fázol egy kicsit – vélte.

Viveka felpillantott rá a grillezésből.

– Én? Ugyan, uram, én nem – felelte. – Ha hosszú ideig élsz hideg helyen, a tested megváltozik. Én még semmi se vagyok, a jógik a Himalájában hónapokig üldögélnek a barlangjaikban egy szál semmiben, még akkor is, amikor a hőmérséklet mínusz harminc-negyen fok alá is lemegy, ami sokkal hidegebb, mint ami itt van.

– Na de ez csak egy mítosz – vélekedett Max. – Soha senki sem látta őket.

Viveka letette a fogókat, a szemöldöke felszaladt.

– Hogyne látta volna, uram. Én láttam, bizony. Mindennap, évről évre.

– Fenn, a Himalájában? – kérdezte Max. Viveka bólintott. – Bárki megnézheti őket? Csak úgy? Felmászol a hegyre, és ott vannak, ücsörögnek a barlangokban?

– Ó, nem, uram, nem, pont ellenkezőleg! A jógik nem akarnak kapcsolatba lépni senkivel sem – felelte a férfi. Ismét nekiállt hagymát vágni. – Én ott nőttem föl a Himaláján, de még én se láttam őket, csak amikor a hadsereg felküldött a Sziacszen-gleccser területére, a világ

legmagasabban fekvő katonai támaszpontjára, több mint hatezer méterrel a tengerszint fölé. Csak helikopterrel lehet eljutni oda. Elég kevesen voltunk csak fenn, néhányan az indiai támaszponton, pár pakisztáni állomásozott a határ túlsó oldalán, meg ott voltak a jógik, akik meditálva üldögéltek a közeli barlangokban. Már az is csoda volt, hogy hogyan jutottak el oda gyalog. – A fejét csóválta. – Nagyon szokatlan emberek azok, uram. Megmondom én, sokáig nem is értettem meg azokat a dolgokat, amiket akkoriban láttam.

Max nem szeretett volna többet hallani vallásos örültekről, miután aznap a gyászszertartáson annyi szent éneket meghallgatott Isten végtelen irgalmáról és hűségéről. De a meditáció érdekelte valamennyire, ahogy pár munkatársát is a kockázati tőkével foglalkozó cégnél, amelynél a Wall Streeten dolgozott.

– És min meditálnak? – érdeklődött.

– Hát, uram, ezeket a dolgokat nem igazán tudom – felelte Viveka.

– És miért vannak fenn a Himaláján? Miért nem élnek egy kellemesebb helyen?

– A csend és a magány szükséges a koncentráláshoz.

– A *mire* való koncentráláshoz?

Viveka egy üveg tahinit vett a kezébe.

– Ők abban hisznek, és ez az ő hitük, uram, nem az enyém, szóval ne érts félre, hogy az egész világ ellentéteken keresztül létezik: magasság és mélység, hideg és meleg, sötétség és fény, éj és nappal, tél és nyár, növekedés és hanyatlás. Tehát ha van születés, életkor, szenvedés, bánat és halál, akkor lennie kell valaminek, ami nem született, nem korosodik, nem fáj, nem bánatos, és haláltalan, azaz halhatatlan. Ezt akarják megtalálni. Nemcsak hinni akarnak benne pusztán hittel vagy valami szent íráson keresztül, de szemtől szemben találkozni vele.

Max előredőlt ültében, a szavak furcsa módon megérintették.

– És megtalálják ezt a valamit?

– Uram, azt nem tudom, de olyan dolgokat láttam a saját két szememmel, hogy szinte mindent el tudok már hinni.

– Miket láttál?

Viveka meglocsolta a falafelt a tahinival. A keverék sercegett. Egy csepp forró olaj eltalálta Max nyakát. Örült az égető érzésnek, ami egy pillanatnyi enyhülést hozott a szél után. Viveka vörös és fehér szószat kevert a falafelbe egy nagy kanállal, egy pitába lapátolta az egészet, és Maxnak nyújtotta.

Max beleharapott.

– Ez nagyon jó – mondta. – Szóval a jógikról volt szó.

Viveka habozott.

– A lányom férje itt nőtt föl Queensben. Ő azt mondta nekem, hogy ilyesmiről ebben az országban ne beszéljek, uram – felelte.

Max letette az italhűtő tetejére a papírtányérját.

– Kérlek, beszélj. Nagyon kíváncsi vagyok.

Viveka még több olajat öntött a grillre. Ismét falafelt kezdett sütni, bár egyetlen újabb vevő sem jelent meg.

– Nem is tudom, ezek a jógik emberfelettiek voltak, inkább istenek, mint emberek, uram – mondta. – Minden indiai katona, akit a Sziacszenre küldtek, egész életét a hegyekben töltötte. Emellett még egyéves túlélési gyakorlaton is át kellett esnünk, és egy csapatnyi pszichológus figyelt meg, amikor visszatértünk. Egyikünk sem bírt a jógik képességének a töredékével sem. Egész nap ötrétegnyi ruhában jártunk fel-alá a jégen, hogy ne fagyjunk meg. A jógik meg csak ültek a barlangokban, lehunyt szemmel, meditálva, és tíz-tizenöt naponta egyszer kijöttek, egy szál ágycékkötőbe öltözve. Meztőláb jártak másfél méter havon, míg mi nehéz hótaposókat viseltünk, Oroszországból importált hágóvasakkal. Ők mégis gyorsabban és biztosabban jártak, mint mi. Mintha a testük valami gép lett volna, egyáltalán nem emberi.

Viveka elzárta a gázt, a kocsiban ismét hideg lett. Max fészkelődött, próbált nyugodtan ülni a hidegben.

– Talán ezért nem zaklatták őket az állatok, uram – mondta Viveka.

– Időnként egy-egy óriás himalájai medve leült valamelyik jógi barlangja elé, mi pedig arra gondoltunk, a feje fölé lövünk, hogy elűzzük. De

akkor kijött a jögi, a medve meg, ez a hatalmas, kiismerhetetlen fenevad arrébb totyogott, és messzebb leült. Csak akkor ment vissza, amikor a jögi is visszatért a barlangba. Ezt újra meg újra láttam, előbb medvékkel, aztán hópárducokkal. Mintha a jögik megmondták volna nekik, hogyan viselkedjenek, akármilyen furcsán is hangozzék ez.

Bizony, furcsán hangzott. Nem is csak maguk a történetek, hanem az, hogy mennyire fogyaszthatónak is tűnt az ötlet, hogy magányosan éljen valaki egy hegy tetején, és elmélkedjen az élet értelmén.

– És mit...?

Egy csapatnyi, vastag kabátokba és tarka sálakba burkolózó fiatal közelítette meg őket. Max felkelt ültéből. A csapat rendelt, és körülállta a kocsit.

– Ez itt a legjobb! Nemrég kezdtem ide járni – magyarázta egy fiatal ember, aki vastag szőrmegalléros bőrkabátot viselt.

– Voltál már a Kati Rollban, a Village-ben? – kérdezte egy kopasz srác.

– Még nem. De a Thelewala is jó. Az utcai kocsikat viszont jobban szeretem – felelte a bőrkabátos fiú.

Egy barna hajú lány is beszállt.

– Moshe kocsija a Negyvenhatodik és a Hatodik sarkán a legjobb!

– Dehogya az – vetette ellen a barátnője, aki szinte ugyanúgy nézett ki, mint ő. – Van egy hely East Village-ben, ahova az összes taxis jár enni. Egy pakisztáni kajálja. Mennyei.

– Ne már! Hogy bukkantál rá?

– Egyszerűen belefutottam egy este a Milk & Honey után.

– Tag vagy a Milk & Honey-ban? Uramisten, annyira jó koktélokot kevernek ott!

A beszélgetés tovább hömpölygött. Autentikus indiai és közel-keleti éttermek, ilyen klubok, olyan szórakozóhelyek, mi volt ilyen jó, mi volt olyan király, ki van képbén, ki nincs, ivás, evés, még több ivás. Maxnek eszébe jutottak hasonló beszélgetések, kollégákkal munka után, vagy randin egy lánnyal, és undort érzett. Vágyakozva gondolt a holdbéli tájra emlékeztető Kilimandszáróra, az egyetlen külföldi hegymászótúrájára.

Azóta szeretett kirándulni, amióta az edző a Trinityben (abban az Upper West Side-on található elit suliban, ahova Maxot ösztöndíjjal felvették) kivitte őt hosszútávfutásra a Central Parkba. Valami aznap fizikailag felrobbant Maxben, mintha a tüdeje kitaszította volna az összes aggodalmat, stresszt és kémiai szennyeződést, amelyek a lakóövezetükben élő gyerekek szinte mindegyikét asztmássá tették. Azóta mindennap elment futni, lassan kikúrálta magát a gyermekkori hörgőhurutból és asztmából. Később maratont futott és hegyet mászott az Adirondack-hegységben, élvezte az érzést, hogy teljesen a jelenben függ, emlékek és múlt nélkül. Most újra érezte a vágyakozást azok után a magányos, jégsapkás csúcsok iránt, távol a civilizációtól, annak minden elvárásától és fájalmától.

A hó megint hullani kezdett. Max kesztyűs kezét nedves tarkójára tette, és közelebb lépett a kocsihoz. A csoport nagyon királynak találta a gíroszt, így még kértek, harsogva nevetve saját étvágyukon.

Max a hófúvásban ácsorgott, várta, hogy távozzanak. Még többen csatlakoztak hozzájuk, az arcuk összeolvadt a többiekével. Csak a nevetés zaja törte át a havas ködöt.

Látni akarom a nem született, nem korosodó, nem fájó, bánat nélküli, haláltalant szemtől szemben.

Max mélyet sóhajtott. Az általános iskolájából a gyerekek több mint fele az utcán kötött ki. Ha egy-két ponton máshogy alakulnak a dolgok, ő is ott üldögélne újságpapíron a jégen, mint az a hajléktalan férfi egy héttel azelőtt. Nem volt képes mindent eldobni.

Max akkor köszönte meg Vivekának, amikor a többiek elmentek, és fizetni akart.

– Nem, nem, uram, nem fogadhatok el tőled pénzt! Bizony úgy beszélsz velem, mint egy baráttal – mondta Viveka.

– Én ragaszkodom hozzá – mondta Max, és Viveka kezébe nyomta az ötdolláros. A férfi keze durvának és hidegnek érződött, Maxot a hegyekre emlékeztette. Elbizonytalanodott. – Mi történik, amikor a jogik megtalálják a nem született, nem korosodó... szóval ezt az izét, amit keresnek?

– Nem tudom, uram – felelte Viveka. – De látom azoknak az arcát, akik idejönnek a kocsimhoz. Olyan az arcuk, mint a katonáknak és az embereknek a falumban. A mosolyuk üres, a szemükben éhség. A jógik arca más volt.

– Boldogabb?

– Nem igazán, uram, sokkal inkább... Csendes. Teljes. Mint a körülöttük magasodó hegyek. Nem kérdeztek semmit, nem kerestek válaszokat, csak biztosak voltak, mintha pontosan tudták volna, kik is ők valójában.

Max szíve ismét húzni kezdte őt. Nagy levegőt vett.

– Köszönöm a beszélgetést. Remélem, még találkozunk.

– Én is, uram! – válaszolta Viveka. – Ne hagyj itt a kesztyűdet!

Max felvette a bőrkesztyűjét a hűtőről.

– El is felejtettem egy pillanatra, hogy hideg van.

– A test mindenhol alkalmazkodik, uram.